

رساله‌ی دکتری: جواد جلایرنیا، ۱۳۹۴

بررسی اندیشه‌های آزادی خواهانه‌ی علامه اقبال لاهوری و ملک الشعرای بهار در اشعار آنان

اقبال لاهوری و ملک‌الشعرا بهار هر دو در کانون مبارزات سیاسی آزادی‌خواهانه‌ی کشورهای خود قرار داشته و خواهان تحول در ساختار اجتماعی و نظام سیاسی حاکم بر کشورهای خود بوده‌اند. بهترین نمود عینی اندیشه‌های آزادی‌خواهانه‌ی این دو مبارز و آزادی‌خواه را می‌توان در اشعار پرمحتوا و نغز آنان مشاهده کرد. بی‌گمان اشعار آنان در زمان حیات سیاسی‌شان و هم‌چنین در آینده بر طرز تلقی و اندیشه‌های دیگران، تأثیر عمیق و ماندگاری داشته و خواهد داشت.

این رساله در یک مقدمه و شش فصل تدوین شده است: ابتدا در فصل یکم به بررسی ریشه‌ها و اشتراکات زبانی و فرهنگی دو کشور ایران و پاکستان پرداخته شده است. در فصل دوم به بررسی شرایط سیاسی و اجتماعی حاکم بر دو کشور پرداخته می‌شود که زمینه‌های بروز انقلاب استقلال پاکستان و پیدایش انقلاب مشروطه در ایران را در زمان حیات این دو شاعر هم عصر پدید می‌آورد. در فصل سوم از زندگی، آثار و اندیشه‌های این دو شاعر، سخن به میان می‌آید. در فصل چهارم، مفاهیم آزادی از دیدگاه اسلامی و نیز از دیدگاه مکاتب و فلاسفه‌ی غرب مورد بررسی قرار می‌گیرد. در فصل پنجم به بررسی آزادی از نگاه دینی و سنتی در شعر اقبال لاهوری و ملک‌الشعرا بهار پرداخته می‌شود. در فصل ششم، آزادی بیان، قلم، اندیشه، زنان و ... در شعر این دو شاعر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلیدواژه‌ها: شعر، اقبال لاهوری، ملک‌الشعرا بهار، اندیشه‌های آزادی‌خواهانه

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۱۰۱۹۲۱۰۱۰

تاریخ دفاع: ۱۳۹۴/۱۱/۱۰

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر ابوالقاسم امیراحمدی

استاد مشاور: دکتر علی عشقی سردهی